

15. August

Den 14. var der endnu ingen udsigt til snarlig ankomst af reservedele.

Jeg besluttede derfor at tage toget til Dunhuang og bruge et par dage der. Hotellet var behjælpelig med billet – 16 RBM (12 kr) for en 3 timers togtur på ca. 250 km – det er vel stort set det det koster at køre fra Hovedbanegården til Vesterport og nok den bedste value for money jeg endnu har fundet i Kina.

Søndag morgen kørte hotelbilen mig til stationen og afsted det gik.

Godt nok hardseat og ingen aircondition, men toget var punktligt om end ikke videre mageligt.

Efter en stund blev udsigten til ørken lidt ensformig og samtalen med sidemanden der måtte oversætte ord for ord på en lille translater, gik en smule trægt så der var tid til at fordybe sig i Karen Blixens Sidste Fortællinger. – Se det er historier og det gør ikke noget at bogen er tynd for den skal læses langsomt.

Det var også lidt af en oplevelse da vi nærmede os Dunhuang, endestationen. Da skulle alle løfte benene et par gange. Først blev gulvet fejlet med en stiv riskost for derefter at bliver mobbet over – jeg tror ikke moppen blev vredet op en eneste gang ned gennem hele togstammen.

På stationen var der den sædvanlige sammenstimlen af taxachauffører der håbede på business. En forholdsvis tillidsvækkende udseende dame kunne en smule engelsk, så valget var let. På vej til hotellet aftalte vi fast pris for såvel søndag som mandag. Søndagens tur gik til Mogao Caves, en tur på en 30 – 40 km hver vej – 100 RMB incl. 3 timers ventetid mens jeg så hulerne. Hulekomplekset består af ialt 428 huler eller grotter, som er hugget ind i bjergsiden i perioden år 500 – 1100 (tror jeg nok, nogle muligvis senere men det meldte historien ikke noget om).

Jeg arriverede selvfølgelig just efter at en engelsksproget tour var gået igang, men blev koblet på denne, lidt ærgerlig over at miste de to første grotter. Men ikke desto mindre fantastisk – de allerældste huler var spærret for offentlig adgang men vi så 2 eller 3 huler fra det 6. århundrede med fantastisk flotte malerier fuldstændig urestaureret. Hulerne som vi så bestod alle af en buddha-figur – med diverse disciple, bodyguards og krigere. Selvom temaet i alle huler stort set var ens, var de særdeles forskellige, og med den kyndige guides forklaring kunne vi snart skelne mellem stilarterne Kinesisk, Persisk og Indisk, og kende lapis blå fra en anden blå, som navnet på lige glippede. Selv for en mainstream turist som mig uden viden om eller speciel interesse i buddhisme (jeg er mere til budgisme) var stedet fantastisk – tænk at træde ind i en hule som har stået urørt i næsten 1500 år. Tal lige om historiens vingesus. Umiddelbart virker vore hjemlige kalkmalerier ikke specielt imponerende i sammenligning. Grotterne var som sagt hugget ud i klippen, derefter pudset op med ler og bemalet. Reliefferne var enten også hugget ud eller bygget op af strå og ler og bemalet. Selvfølgelig var lerpudset enkelte steder faldet ned under jordskælv og nogle hviderussere der havde boet i hulerne havde enkelte steder skrabet guldbelægningen af, men forfaldet var ubetydeligt – grotterne var alt i alt i bedre stand end mange 1-2 år gamle kinesiske fabrikker jeg har set.

En lille skuffelse var the library cave. På grund af ringe forberedelse havde jeg forventet en hule fuld af skatte – men den var ganske tom på nær en statue af en eminent munk. Historien var at der omkring år 1100 var gemt cirka 50000 skrifter malet på papir eller silke, og indgangen var muret til og camoufleret med et vægmaleri. En munk opdagede ved et tilfælde åbningen i år 1900. Ca. i år 1920 var 80% af alle skrifterne bortført af engelske, amerikanske, franske, japanske og russiske ekspeditioner. Disse ialt ca. 40000 skrifter er den dag idag stadig udenfor Kina på diverse museer og biblioteker.

Det er de lokale en smule mugne over, men jeg ved ikke om det er godt eller skidt – rullerne blev for såvidt stjålet men findes idag og kan studeres. Vores gode munk der fandt hulen var begyndt at forære rullerne væk til højre og venstre, så muligvis havde hele samlingen idag været spredt og forsvundet hvis ikke den var blevet hjulpet væk med vestlig bistand – dette står selvfølgelig helt for egen regning.

Efter turen var slut kom guiden og spurgte om jeg ikke var kommet ind sårn' lidt halvvejs – for så kunne vi da godt tage den een gang til for prins Knud. Så i de to første grotter fik jeg særforevisning – den første dog sammen med en ung hollænder der også kom for sent. Grotterne indeholdt henholdsvis den største liggende og den største siddende Buddha i komplekset. Jeg har glemt målene, men den siddende Buddha var, indtil Talebanerne lavede deres svinestreg i Afghanistan, verdens 5. største – nu er det bom bom den 3. største. På trods af mange mennesker her i ferisesæson en stor oplevelse og fin fin service af guiden som iøvrigt var ekstremt vidende og en god formidler.

Taxaen ventede som aftalt og jeg blev sat af i byen på en “vestlig” café. Tomatsalat med ost – der ville man måske forvente en bid mozzarella, men ikke jeg, jeg havde på fornemmelsen at jeg ville blive skuffet hvis jeg gjorde så, og ganske rigtigt to fintskivede tomater var der da og det var godt. Osten bestod af pulveriseret parmesan der med karrig hånd var drysset over – hvad kan jeg sige andet end; nyfortolkning, men smagen var ok. Bøffen var papirtynd, men fritterne og ketchuppen var god...jeg måtte bestille flere fritter. Set overalt var kvaliteten ringere end normalt hvor jeg jo spiser kinesisk, men forandring fryder så det var ikke helt skidt.

Ved 19 tiden drog jeg til Dunhuang Sand Dunes og Crescent Lake. På sædvanlig kinesisk vis var hele området hegnet ind og en ret hamper billetpris indført. Inde var der adskillige tilbud om transport – kamel selvfølgelig, bus, ultralet fly og dune buggy. På trods af at priserne var relativt humane foretrak jeg en fodtur ind til Crescent Lake og op over klitterne – ganske hårdt at bestige en sådan klit (i til anklerne i sand, et skridt op og et $\frac{3}{4}$ skridt nedad), men fantastisk først på toppen at se ned på søen der midt i al sandet – et syn jeg havde set frem til og som ikke skuffede. Også her var der mange mennesker men området var stort og stemningen god. Efter et par timers traven rundt – det er tydeligt at jeg nu er længere mod vest, lyse aftener og mørke morgener - var det hjem til hotellet og i kassen. En lang dag venter.